

BAU-MEGYEI NAPLO

XXIII. évfolyam

Szobotica, HÉTFŐ 1922. december 4.

329. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 8-19

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

A király kivánságára a kormány elhalasztotta lemondását

A rokkanntörvény sürgősségemiatfodázták el a kormányválságot

Beogradból jelentik: A politikai közvéleményt teljesen a kormány lemondásának kérdése foglalkoztatta. A radikális klub határozatát a kormány lemondásáról maga a kormány még nem hajtotta végre, ami különböző magyarázatokra és kombinációkra ad alkalmat.

Legtöbb valószínűsége annak a verziónak van, hogy a lemondás formális benyújtásának elhalasztása a király kívánságára történt. Pasic miniszterelnök ugyanis még szombaton este a radikális klub ülése után külön kihallgatáson jelent meg a királynál és értesítette őt a radikális miniszterek elhatározásáról. A király azonban azt kívánta Pasic-tól, hogy keddig halassa el a kormány lemondását, mert a parlament keddi ülésén kell megválasztani a rokkanntörvényt tárgyaló bizottságot. A kormány idő előtt való lemondása pedig ezt lehetetlenné tenné.

A demokraták magatartása.

A demokratákról nagy bosszankodással vették tudomásul, hogy a radikálisok megélezték őket.

a fegyverbarátság felmondásában: Különösen azt veszik zokon, hogy Pasic a demokraták magatartásával indokolta meg a radikálispartban a lemondás szükségességét. Igaztalannak tartják, hogy a horvátokkal való tárgyalásait szemükre hányták a radikálisok, mikor a radikális Markovic igazságügyminiszter nem régen nyíltan dicsekedett vele, hogy tárgyal a blokkal.

A radikálispart határozatának nyilvánosságra kerülése után a demokrata miniszterek azonnal konferenciát tartottak a közoktatásügyi minisztériumban. Ezen elhatározták, hogy a demokrata klubot keddi délelőtre hívják össze. Ha a klub ülése is a kormány lemondása mellett fog dönteni, ami iránt nincs kétség, akkor a keddi délutáni minisztertanácsban el fogják határozni az egész kormány lemondását és azt keddi este terjesztik a király elé.

— hogy a lemondás után hogy fog megkezdődni a kibontakozás, az iránt általában nagy bizonytalanság uralkodik. Nagyon sok függ a horvát blokk további magatartásától is.

A horvát helytartó leszerelte a klerikális pártot

A Pasic-ossal való megegyezésről

Zagrebből jelentik: Korosec a klerikális-párt vezére visszatért Zagrebből Beogradba. Korosec Zagrebben a horvát blokk vezérével beható tárgyalásokat folytatott, Tomljenovic volt horvát bán jelenlétében. Tomljenovic, mint hírlík, figyelmeztette Korosecet arra, hogy tartózkodjon minden olyan kombinációtól, amely Pasic vezetésével mellett oldandó meg a válságot, mert

így semmit sem valósíthat meg a párt programjából. A blokkal való megegyezéssel viszont *bitovshina Szlovéniának feltétlen autonómiáját*.

Ugy látszik, Korosec tárgyalásai kedvező eredménnyel végződhetek, mert ezekkel a szavakkal búcsuzott Tomljenovicától:

— „Viszontlátásra az autonóm Szlovéniában!”

Frank Ivó is cáfolja

a horvát-magyar-olasz megegyezésről szóló híreket

A harmadik cáfolat

Tegnapki lapunkban ismertettük a bécsi újság követ nyilatkozatát, amivel megcáfolta a *Vreme* szenzációját s közönséges misztifikációnak bélyegezte az olasz faszisztáknak a horvát emigránsokkal s a jugoszláviai Magyar Párttal történt megegyezését.

A Magyar Párt tiltakozása s az olasz cáfolat után most megérkezett a budapesti horvát emigránsok demetalása is. Így minden érdeket megnyilatkozott már és az egybehengző nyilatkozatok kellő értékére szállítják le a *Vreme* blöffjét.

Bécsi munkatársunk jelenté: Beogradi lapok és ezek nyomán bécsi és más külföldi lapok is hírt adnak arról, hogy a horvát emigráció széles sora, amelynek Frank Ivó az ismert nevű

horvát függetlenségi politikus a vezére, formális szerződést kötött az olasz faszistákkal, valamint a magyar faszistákkal és Ebreddő Magyarokkal, amely szerződésben Mussoliniék, valamint a magyarok messzemenő anyagi és más természetű támogatására kötelezik megukat a horvát függetlenségi mozgalommal szemben. Beogradi lapok közlik e megegyezésnek fényképmásolatát is. Frank Ivónak Mussolini megbízottjának, Friedrich István magyar politikusként, mint a faszisták vezérének és az Ebreddő Magyarok egy megbízottjának aláírásával. A jelenleg Bécsben tartózkodó Frank Ivó több újságról előtt, akik távoljáról is megbeszéltek, kijelentették, hogy

grádi lapok szenzációja teleplezésekkel fogtak előállni, de még így is meglepte őt a bormírságnak, tudatos ferdtésnek és tendenciózus hazugságnak az a mértéke, amelyet e „leplezések” tanúsítanak.

Határozottan kijelenti, hogy sem ő, sem más tagja a horvát emigrációnak sem az olasz, sem a magyar faszistákkal, vagy ébredőkkel semmiféle szerződést nem kötött, ilyenek létezése érdekében tudatával még csak tárgyalások sem kezdeményeztetett.

Azok a fényképmásolatok, melyeket a beogradi lapok közölnek, nyilvánvaló hamisítványok, amelyek

a bécsi aktahamisító-gyárból kerültek ki, amelynek cejja első sorban a horvát emigrációnak, de még inkább a horvát függetlenségi törekvésnek kompromittálása. Frank Ivó meg van győződve arról, hogy ennek az otromba hamisításnak és hazugságnak komoly ember meg Beogradban sem ül föl. Cáfolja Ivó Frank beogradi és svájci lapoknak azt a híret is, hogy a Frank-párti képviselőnek *Kostalic* vezetésével elfoglalt azon álláspontjuk, hogy a horvát blokk ellentétes határozata ellenére sem vesznek részt a beogradi parlament munkájában, a horvát emigránsoktól lapot utasítással magyarázható.

Beogradban is elítélik a nacionalista szervezetek magyarellenes támadásait

A „Pravda” a vajdasági incidensek ellen

A vajdasági nacionalista szervezetek erőszakosságait úgy látszik már a hátuk mögött álló demokratábról is megelőgezte. A demokraták felhivatalos lapja, a „Pravda” ugyanis vasárnap számban a következő hírt közli vezető helyen:

Parlament körökben tegnap a novisadi és pétervárad hírek egy magyar szerkesztőség feladulásától és kereskedők üzleteinek megtámadásától nagy felháborodást váltottak ki. Sok képviselő, az összes pártokból, elkeseredetten beszélt arról,

hogy ilyen kilengések megengedhetők voltak. Azonnal felvilágosítást kértek a kormánytól, miután ezekből a városokból néhány radikális és demokrata érkezett, köztük rokkanatak is, akik a vajdasági állapotok gyors tisztázását követelik, minthogy az utóbbi időben megtörtént események bizonytalanságot eredményeztek.

A kormánynak, ugylátszik, rendszabályokat kell alkalmaznia a kihágások ellen, — fejezi be cikkét a „Pravda”.

A horvát blokk még mindig feltételeket szab

Radicek szerint az új parlamentnek az alkotmány revíziója alapján kell állania

Beogradból jelentik: A horvát blokk sntója ciken foglalkozik az alkotmányrevízió kérdésével. A Slobodni Dom vasárnapi számában *Adisi* Ante dr. Radics-párti képviselő vezércikkében megállapítja, hogy ebben a kérdésben a blokk teljesen a zagrebi konferencia eljára helyezkedett. Már Szerbiában is belátják szerinte, hogy a vidovdani alkotmány nem felel meg. Radics oldalán a nép akarata, a szerbek oldalán az erőszak és a hatóságok vannak. A „csonka parlamentbe” nem lehet bemenni, mert az mindennek a jóváhagyását jelentené, amit az eddig alkotott.

Maga Radics egy cikkében azt írja, hogy szerb újságról kijelentették előtte, hogyha a szerbeknél is olyan köztársasági többség volna, mint Horvátországban, akkor 5 perc alatt meg volna a megegyezés. A demokraták közt sok jó ember van, csak az a baj, hogy a pártban Pribicevicnek teljhatalma van.

Radics különben újságról előtt olyan kijelentést tett, hogy csak

akkor megy Beogradba, ha a blokk kommunikációjában kifejezett előfeltételeket teljesítik. Ami a jövő parlamentjét illeti, annak feltételül a revízió álláspontján kell majd állani. A parlamenti pártok közül csak a radikális-pártot tartja komoly pártnak, mert az tiszta szerb párt és ezért avval lehet tárgyalni. Az intrazigens „Hrvat” szerint a blokk eddig nem mehet Beogradba, amíg nem kap olyan garanciákat, amelyek félérken avval az úrral, amit az abstinencia feladása jelent. A blokk nem teheti ki magát annak, hogy a parlamentba majorizálják, ahol egy Tisza iskolájából való elnök elnököl.

A horvát blokk lapjai élenk figyelemmel kommentálják a radikálispart szombati határozatát, melyben a párt a kormány lemondását határozta el. Ezt a határozatot is úgy tekintik, mint egyik bizonyítékát ama álláspontjuk helyességének, mely a mai parlamentet és közigazgatási berendezkedést életképtelenné s az ország érdekében gyökeresen átalakítandónak itéli.

Az államtanács kijelölte

a legfőbb állami szakszék elnökeit és tagjait

Beogradból jelentik: Az államtanácsban megtörtént a legfőbb állami szakszék tagjainak jelölése.

A szakszék elnökevé *Nazorovic Gjakát* és *Popovic Milutint* jelölték, akik közül a parlament fog választani.

Tagokul jelölték a következőket: *Vraciko Jankov* (dem.), *Tricskovic Danilo* (dem.), *Cenics Milán* (dem.), *Nikolic Dragomir* (dem.), *Mihajlovics Zs.* (dem.) *Lics Dragutin* (dem.), *Stojifkovic Misa* (rad.), *Konyevics Nikola* (rad.), *D murjevics Vasza* (rad.) *B. Ilic Dusán* (rad.), *Krljezs Milán* (rad.), *Serics József dr.* (pk.), és *Vodopvac Filorion* (kler).

Ezek közül a jelöltek közül a parlament 7 tagot fog megválasztani. Az elnök és 3 tag a meg egyezés szerint demokrata lesz, 4 tag pedig radikális.

A nacionalisták

megverték

a Slobodna Tribuna szerkesztőit

Zagreből jelentik: A Slobodna Tribuna egyik december 1-i cikkét a zagrebi nacionalista szervezet provokálónak és sértőnek találta magára nézve, ezért annak visszavonását követelték. A szerkesztőség azonban ezt a kívánást jogossá tételükkel támasztotta alá.

Erre a szervezeten néhány tagja személyesen elment a szerkesztőségbe és elégtételt kért. Megint elutasították őket. A harcias nacionalista ifjak erre neki estek *Djunjo* és *Marjanovic Milán* szerkesztőknek és alaposan agybafoéberték őket.

A sajtó ellen elkövetett ez a merénylet úgy Zagrebban, mint Beogradban nagy fűháborodást keltett. A közvélemény erősen követeli a tettesek megbüntetését.

Szenzációs irodalmi lelet

a Berlini Magyar Intézetben

Egy régi magyar nyelvemlék

Berlin, november 30.

Régi magyar irodalmunkat még mindig a mult homálya fűdi.

Most végre előkerült régi kőszobori irodalmunk egy nagybecsű emléke, amely hivatalos és a homályra fényt derít. Gragger Róbert, a berlini egyetem magyar tanára, egy régi latin prédikációs kódexben magyar szövegre akad, melyről már az első vizsgálat után kint, hogy vers. A latin kódex a XIV. és XV. század fordulóján, valamelyik stájer kőszoborban íródott és az író-barát a magyar contrater számára két hasábot üresen hagyott, ahová az aztán nagy szeretettel jegyezte be a megható hangú Mária-éneket. Érdekes, hogy ez a lap a kódex leghasználtabb része, az írás egészen elmosdott, úgy, hogy nagy fáradsággal járt a kibetűzés. Az emlék a Mária-síralmak, a középkor kedvelt műfajának körébe tartozik. Mária szájába adja kecsért isteni fiának kintzása és halála fölött és fűdalára megható szavakat talál.

Korai volna még e legújabb magyar nyelvemlék jelentőségéről írni. Értékelése, nyilvánosságra hozása a fölfedező tudósra van. Amde amíg a Königsbergi Törédek-ből csak egyes részletek maradtak fenn, míg Gyulafehérvári Glosszáról még

mindig vitás, hogy egyáltalán vers-e, itt kétségtelen, hogy verssel, a legrégibb magyar verssel állunk szemben. Rítmusa tisztán cseng ki a sorokból és a beíró barát az egyes verssorok végét vonással vagy ponttal jelzi, ami bizonyítja, hogy tudatosan írt verset. Változó számú ütemekből áll, főképpen 4-3-as ütemű magyar versből.

Szemelvényül álljon itt a vers befejező öt sora:

Keguegethuk fionnok
ne leg kezum mozomnok
ovog halal kynaal

anyath ezes fiaal
egembelu ullyetok.

Valószínű olvasása Gragger szerint:

Kegügyetök fiamnak
ne légy kezömb magamnak
avagy halal kinyyáál
anyát ezes fiaal
egyembelo ölyetök.

E nyelvemlék tehát nemcsak a magyar nyelvtudományak fog gazdag anyagot szolgáltatni újabb, eredményes kutatásokra, hanem a régi magyar költészetnek is jelentékeny gazdagodását jelenti.

Az osztrák vasuti anyag széjjelosztása az utódállamok között

A beogradi kormány vasuti anyagot követel

A jóvátételi bizottság két évvel ezelőtt bizottságot delegált Bécsbe, amelynek feladata az osztrák vasuti anyagoknak az utódállamok közötti bizonyos kulcs arányában való széjjelosztása volt. A széjjelosztás munkája túlnyomórészt már tavaly befejezést nyert, az olasz és jugoszláv kormány azonban még mindig követelnek bizonyos számú mozdonyokat, vasuti kocsiakat és szerelvényeket Ausztriától.

Az utódállamok között a vasuti forgalom kérdésében létrejött meg egyezésre való hivatkozással Ausztria újabb követelések támasztását jogosannak nem ismer el és a széjjelosztásra delegált bizottság hóna-

pok óta nem is teljesített érdemleges munkát.

Ennek a bizottságnak költségeit eddig Anglia fedezte, röviddel ezelőtt azonban az angol kormány közölte az osztrák kormánnyal, valamint a jóvátételi bizottsággal is, hogy tovább nem hajlandó fedezni a költségeket. Ausztria még kevésbbé, mert szerinte a bizottság már régen befejezte munkáját. Fedeztet hiányában most — mint megbízható forrásból értesülünk — a bizottság beszüntette működését és a bizottság tagjai, egyik kivételével, aki a bizottság hivatalának likvidálását végzi, már napokkal ezelőtt el is utaztak Bécsből.

Nem bocsátják el a vármegye magyar tisztviselőit

A bácskai alispán nyilatkozik hivatalos útfjáról

Megírtuk már, hogy dr. Radics Lázár, Bácsbodrog vármegye alispánja, szombaton reggel hivatalos körútjában Sentára érkezett, ahol még aznap hivatalvizsgálatot tartott a főszolgabírósnál. Vasárnap délelőtt az alispán a járás községeinek küldöttjeit fogadta, meghallgatta a panaszokat és megígerte, hogy minden esetben szigorú vizsgálatot fog indítani. A küldöttekhez távozása után a zsalipán fogadta a *Bácsmegeyi Napló* sental munkatársát, akinek utja eredményéről a következőket mondotta:

— Körülbelül két héttel ezelőtt kezdtem meg hivatalos körútamat Novisadon, Palánkán, Staribecsen, valamint a többi járási székhelyeken és átvizsgáltam a főszolgabírói hivatalok működését. Sajnos, azonban kevés helyről lettek teljes meglepéssel távoznom. Kisebbszámú szabálytalanságokat találtam itt is, ott is, sőt Malencsics Sztevo palánki főszolgabíróról fel kellett lüggesztenem, valamint egy irnokot el kellett tartóztatni sikkasztás gyanúja miatt. Sentán találtam még a legna-

gyobb rendet. Itt minden ügyiratot pontosan elintézték és a hivatal működésének felülvizsgálása után semmi kifogásolási valót nem tapasztaltam. Gyorgyevics Szloboad főszolgabíró és Sztrilich Béla szolgabíró a legnagyobb lelkiismeretességgel vezetik a járási közigazgatást. Ugyancsak meg vagyok elégedve a szolgabírószék tisztviselőkarával is, akik valamennyien régi, gyakorlott közigazgatási emberek.

— Alispán ur. — vetette közbe sental munkatársunk — úgy hírlík, hogy azokat a magyar anyanyelvű közigazgatási tisztviselőket, akik még nem tudták eléggé elsajátítani az államnyelvet, elbocsátják állásukból?

— Ez nem telet meg a valóságnak, — mondotta az alispán — mert ha az illető tisztviselő pontos és lelkiismeretes munkát végez és iparkodik minél előbb megtanulni az államnyelvet, akkor továbbra is megmaradhat jelenlegi állásában a vármegye szolgálatában. Az alispán hétfőn folytatja hivatalos körútat.

Szlovénia elfordul a kormánytól

A ljubljana községi választásokon az autonómia hívei győztek

Ljubljana-ból jelentik: Vasárnap délelőtt tartották meg Ljubljana-ban a községi választásokat, amelyek szenzációs eredménnyel végződtek. A községi választásokat szokatlanul erős küzdelem előzte meg, különösen a klerikális-kommunista lista részéről egyrészt és a disszidens demokraták és nemzeti szocialisták listája között másrészt.

A vasárnapi választásokon a klerikálisok és kommunisták közös listája 3952 szavazatot többséggel győzött, míg a demokrata-disszidensek (a Slovenski Narod-csoport) és a nemzeti szocialisták közös listájára csak 2917 szavazatot jutott. A demokraták 1822 szavazatot, a szocialdemokraták

283 szavazatot kaptak. Ez a választási eredmény súlyos vereséget jelent a demokrata pártra és a párt vezetőjére, Szerjav miniszterre. A demokraták, akik a centralizációs orientációjával lettek a választási küzdelemben, teljes vereséget szenvedtek, miután 7000 szavazatot közül csak hozzávetőleg 2000 szavazatot tudtak a maguk számára megnyerni.

A ljubljana községi választásokkal Szlovénia a szlovén terület autonómia mellett hajórozott és a jelenlegi radikális-demokrata koalíció ellen döntött, amely koalíció kormányzata Szlovéniát két kerületre akarta osztani. A választások eredménye bizonyítja, amellyel is, hogy a klerikális párt

bomlásáról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak, mert a klerikálisok egyésgesen léptek föl a választáson.

A választások eredménye beogradi demokrata körökre lesújtó hatással volt.

A cseh-szlovák katolikusok

a kisantant kibővítése ellen

A görögkeleti egyház hegemoniájától félnék

Prágai jelentés szerint Cseh-szlovákia bizonyos politikai körökben ellenszennvel fogadják azokat a tárgyalásokat, amelyekben *Benes* külügyminiszter is aktív részt vesz. Lausanneban és amelyek arra irányulnak, hogy a kisantantot kibővítsék és új alapokon szervezzék meg.

A kérdéssel kapcsolatban a cseh katolikusok központi organuma *meggondolásra int* és kifejti, hogy Bulgáriának a kisantanthoz való közeledése, valamint Görögországnak a szövetségbe való felvétele következtében a kisantant súlypontja a déli államokra helyeződne, ami által Csehszlovákia pozíciója szenvedne. A csehszlovák köztársaság az így keletkezett hátrányokat csak úgy tudná ellensúlyozni, hogyha a lengyelekkel sikerülne megegyezést létesíteni, amire azonban kevés kilátás van a Javorina-kérdés folytatásán kitört súlyos ellentét miatt.

A katolikus sajtó véleménye nem elszigetelt álláspont Csehszlovákiában és *Benes* külügyminisztert bizonyára még erős támadások fogják érni a kisantant kibővítését célzó tárgyalásai miatt.

A szlovenszkói magyar keresztényszocialisták Habsburg-ünnepéi

A „Bácsmegeyi Napló” prágai tudósítója jelenti: Cseh szovinista körökben az a hír van elterjedve, hogy a szlovenszkói magyar keresztényszocialista pártnak valamennyi helyi szervezete a központi vezetőség utasítására úgy IV. Károly elhalozásának évfordulóján, mint Otó 10-ik születésnapjának évfordulóján ünnepségeket rendeztek és hogy a pártvezetéség közvetítés útján üdvözlő iratot küldött a magyar kormánynak, ezt gazskodásról biztosítva és ezzel közölve, hogy Szlovenszkó magyar nemzetiségű keresztényszocialistái tántoríthatatlan hűséggel és alttalvóli hódolattal viseltetnek a Habsburg-dinasztia iránt.

Ez a hír publikáltatott a cseh nemzeti demokrata pártnak hivatalos lapjában, a „Narodni Listy”-ban is, amely természetesen erősen vizsgálatot és szigorú megtorlást követel.

A szlovenszkói magyar keresztény szocialista párt vezetősége eddig nem nyilatkozott ez ügyben.

Minden kereskedő!
valat, hivatal, előrendi érdeke, hogy magad éle, mely a felelősségben mindig a céget képviselő, az üzletös legyen.

Legszébb kivétel, tisztá

BÉLYEGZŐK
készülnek minden nyelven
és minden ábrával

TENNER OPTIKUS
cége: Subotica Aleksandrova
ul. 11. V. Magyarors. Berencszi
műhely!

Ellenforradalom készül Görögországban

**Hadműveletek a forradalmi hadsereg ellen
András herceget száműzték**

Görögországban a helyzet mind súlyosabbá és zavarosabbá lesz. A görögországi viszonyok annyira fenyegetők már, hogy az európai politika érdeklődése teljesen a görög események felé fordul.

Athéni jelentések szerint a miniszterek kivégzése a hadseregben ellentétes hatást váltott ki. A kivégzések a helyzet urainak, a rendelői állományú tiszteknek nyomására történtek, míg a hadsereg más részében komoly ellenhatást idéznek elő. A tráciai görög csapatok leldadtak és parancsnokuk, Minder tábornok, benyújtotta lemondását, miután nem tudja a csapatokat fegyverezni.

A görög katonai alakulatok mindenfelől rendelkezésként vannak föl, a fegyverek teljesen meglazult és általános az a vélemény, hogy

a görög ellenforradalom feltartóztatlan.

Patracban, Missolus és Korfu szigetén ellenforradalmi mozgalom tört ki és hír szerint Korfu-szigetén angol lobogót tűztek ki.

A forradalmi kormány azonban nem bírja Európa véleményével és a fenyegető belső helyzettel tovább halad bosszúútján. Az események következtében Koronulus washingtoni görög követ is benyújtotta lemondását.

Római jelentés szerint ott mindinkább megerősödik az a feltevés, hogy ha az események tovább is így haladnak, úgy

Görögország a bolsevizmus karjába veti magát.

Olaszországban attól tartanak, hogy a mozgalom más államokra is áttérjedhet és épp ezért a környező államok kormányai már meg is tették a szükséges óvintézkedéseket.

A forradalmi görög hadsereg elleni hadműveletek megkezdése különbözön van.

Mussolini miniszterelnök kijelentette, hogy az olasz kormány a legerősebb eszközöket is igénybeveszi a görög hullám megállítására.

Ellenforradalom készül Görögországban

A legújabb párisi jelentés szerint szombaton éjjel tizenegy óraker fejezte be a haditörvényszék az **András herceg ellen folytatott tárgyalást. Az volt a vád ellene, hogy a görög hadsereg főparancsnokának egy parancsát nem teljesítette és így ő idézte elő a Sakaria melletti ütközést elvesztését. András herceg civil-öltözetben jelent meg a haditörvényszék előtt.**

A törvényszék András herceget tábornoki rangjának letokozására és Görögországból való száműzésre ítélte.

Az ítélet valószínűleg csak azért nem volt halálos, mert Franciaország, Olaszország, Belgium és a spanyol király erősen interveniáltak András herceg érdekében és előre is határozottan tiltakoztak kivégzése ellen.

napig zárt ülésen tárgyalta a külpolitikai kérdéseket és Konstantinápolyi helyzetet. A tárgyalásokról nem szivárgott ki semmi hír, csak annyit közölnek, hogy a nemzetgyűlés többsége bizalmat szavazott az angorai kormánynak.

Vasárnapi lausannei jelentések szerint a viszonyok a konferencián ipen feszültek.

Általában az a vélemény, hogy a konferencia nehéz válság előtt áll s azt hiszik, hogy ha Venizeloszt visszahívják, ez a konferencia felbomlását fogja jelenteni.

A magyar kormány lemond, de jóvátételt nem fizet

Budapestről jelentik: A jóvátétel kérdése a politikai megbeszélések homlokterébe került. A kormány elhatározta, hogy minden tekintetben ellenáll a jóvátétel fizetésére vonatkozó antantkivánásoknak. A kormány szilárdan kitart amellett, hogy Magyarország jelenlegi helyzetében nem képes jóvátételt fizetni.

Abban az esetben, ha az antant mégis ragaszkodik a jóvátételi követelések teljesítéséhez, a kormány inkább lemond, semhogy az ország jóvátételi fizetésével teljes gazdasági csúdába kergesse.

A budapesti antantmissziók véleménye szerint az antant mindaddig, míg a német jóvátétel ügye nincsen rendezve, nem valószínű, hogy a magyar jóvátétel kérdését napirendre hozná.

A jóvátétel kérdésében egyébként közlekedés készül az egységspárt és az ellenzék között. Az egységspárt tagjai közt került fel az a gondolat, hogy a jóvátétel kérdésében együttes akcióit kellene kezdeményezni az ellenzékkel. Az ellenzék vezetői a szociáldemokratákkal egyezően szívesen fogadják az egységspárt közlekedésre mutató hajlandóságát.

Szakadás készül Olaszország és Franciaország között

A londoni konferencia előkészítése

Párisból jelentik: A sajtó meglepéssel tárgyalja Bonar Law-nak jóvátételi kijelentését s azon a véleményen van, hogy az angol kormány nem fogja eleíteni azt az álláspontját, hogy Németországnak fizetnie kell s hogy Anglia nem mondhat le sem a jóvátételről, sem a szövetségi adósságokról, amíg az Unió nem törli az angol adósságokat.

Azt hiszik, hogy a londoni konferencia elé az olasz követelések nehezségeket fognak gördíteni. Számolnak azzal a lehetőséggel, hogy Mussolini nem fog hozzájárulni a spai konferencia megállapodásaihoz s Olaszország részére nagyobb jóvátételt fog követelni. Ez könnyen szabotázsra vezethet Franciaország és Olaszország között, miután Olaszország kijelöltése csak Franciaország rovására történhetik.

Poincaré péntekre várják Londonba.

Angliát a londoni értekezleten Baldwin pénzügyminiszter fogja képviselni. A jelek szerint a londoni értekezlet nagyobb jóvátételi konferenciává fog kiszelesedni.

Illetékes francia körök véleménye szerint a Rajna balpartjának meg-

szállásának kevés híve van, nagyobb pártja van annak az ismét felvetődő tervnek, hogy alakítsanak a Rajna-mellékből ütköző államot francia protektorátus alatt, de minden Franciaországhoz fűző államjogi kapcsolat nélkül.

Egyébként a francia lapok egyre élesebben és egyre általánosabban támadják Poincarét ingadozó politikája miatt és azért, mert nem ellenulozza Clémenceau amerikai propagandáját.

Clémenceau agitációs körútjának egyébként, úgy látszik, az amerikai kormány vet véget. Saint-Louis-ban két előadást hirdetett Clémenceau, az egyiket a városi tanács tiltotta be, a másikat, melyet a tengerészeti akadémia növendékei előtt akart megtartani, az amerikai kormány.

HIREK

— Péter királynak emléksobrót állítottak Novában. Novából jelentik, hogy Péter király emléksobrót, amely az a főzsegtáms állítottot, december 1-én az állami egység ünnepén leplezték le.

— Pilsudski marad a lengyel államfő? Varsói jelentés szerint a szenátus elsőlével Trampciusky marsallt választották meg. Az államfő személyének kérdésében még nincs végleges megállapodás. Valószínű azonban, hogy újabb Pilsudskit fogják államfővé megválasztani, miután a lengyel néppárt kijelentette, hogy szintén támogatni fogja a volt elsőleket.

— Petőfi-ünnepély Aszódon. Budapestről jelentik: Aszódon nagyszabású Petőfi-ünnepélyt tartottak, amelyen a budapesti Petőfi-Társaság képviseltette magát. Beszédet mondottak az ünnepélyen Pekár Gyula, Ferenczy Zoltán és Rafay ág. ev. püspök.

— A csehszlovák kormány támogatja a szlovenszói pénzüntézeteket. Prágából jelentik: A nemzetgyűlés törvényjavaslatot tárgyal, mely a kormányt felhatalmazza, hogy a szlovenszói és ruszinszói takarékpénztárakat államilag segítyezze. A rendelkezésre bocsátott összegek 4%-al kamatozva, végösszegükben nem haladhatják túl a 15 millió koronát, ami 1923–25. években egyenlő arányban lesznek folyósítandók és melyek legkésőbb 10 év alatt visszafizetendők.

— A német nyelv kötelező tanítása a cseh középiskolákban. Prágából jelentik: A szenátus kulturális bizottságában az iskolaügyi miniszterium képviselője kijelentette, hogy a német nyelvnek a cseh középiskolákban való kötelező tanítását előző törvényjavaslat elköszült és a napokban a nemzetgyűlés elé terjesztik, ami után német szenátorok a cseh nyelvnek a német intézetekben való kötelező behozatására fognak javaslatot előterjeszteni.

— Hamis utlevélgyárt fedezett fel a berlini rendőrség. Berlinből jelentik: A rendőrség a Metzfel-Strassen egy rongyraktárban hamis utlevélgyártást jött nyomára. Az elfogott két hamisító lengyel állampolgár és maguk is hamis utlevéllel jöttek át a határon. Tagadásuk dacára letartóztaták őket.

— Az iskolák államosságát követelik a szlovenszói evangélikusok. Turóczenzentárbontól jelentik: A szlovenszói evangélikus egyház egyetemes gyűlésén szombaton az iskolaügyet tárgyalták. Az egyetemes gyűlés követelte az egyházi iskolák államosságát. Főlemlítették, hogy az egyház az elmúlt évben két és fél millió koronát költött az iskolákra.

— Fascistaelenes liga alakult Prágában. Prágából jelentik, hogy a szocialista legionáriusok, egyetemen hallgaték és tanítók a »Nemzeti felszabadítás szövetsége« emevezés alatt fascistaelenes ligát alakítottak,

Ausztria követelése az utóállamokon

Hivatalos osztrák helyről közlik a Bácsmegyei Napló tudósítójával. A volt közös magyar likvidálásnak munkája során a legnehezebb kérdések egyikének, a német-osztrák köztársaságtól elvett területeken lévő osztrák állami vagyonok és a volt monarchia volt közös aktívumai közötti különbszöveg ügyének megoldása akultálása lett.

Hivatalos megállapítás szerint, a nyelvet megbízható becslések támogatnak, az osztrák kincstár vagyona,

na, amely az utóállamokra ment át, 20 milliárd aranykorona értékű, míg a költés osztrák-magyar aktívum értéke csak 15 milliárd.

A különbszövegnek megtérítéséhez Ausztria ragaszkodik kénytelen.

A jóvátételi híztóság már érdemben foglalkozik az osztrák aktívumok az utóállamok között való elosztásának kérdésével, az osztrák pénzügyminiszterium szakképviselőt küldött Párisba e kérdésben az osztrák érdekek védelmére.

Venizeloszt kitessékelték a lausannei konferenciáról

Válságos a keleti békekonferencia helyzete

A lausannei békekonferenciára a görögországi eseményeknek mind nagyobb hatásuk van. A legújabb lausannei jelentés szerint ugyanis

a nagyhatalmak megbízottai felszólították Venizeloszt, hogy hagyja el a lausannei konferenciát.

Venizelos a szövetségesek felhívására azzal válaszolt, hogy előbb utasításokat kér Athénből.

Szombaton az orosz delegáció egész nap a D. d. nella-kérdés előlézésével foglalkozott. A kapitulációról szóló vitában először szólt fel Hoiasi japán delegált, aki kijelentette, hogy ebben a kérdésben Japán erősen érdekelt van. Célul amerikai delegált arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Unió ellenzi a kapitulációk megszüntetését.

Vasárnap Gavonni olasz megbízott elsőlétevel folytatták a kapitulációk kérdésének tárgyalását.

Gavonni kifejtette, hogy a nyugati hatalmak is meg vannak arról győződve, hogy a kapitulációk mos-

tani formájukban sérlemesk Törökországra nézve, de azok fenntartása gyelőre mellőzhetően, a Törökországban élő idegenek védelme érdekében.

Németics külügyminiszter a legközelebbi napokban elhagyja a lausannei konferenciát, miután sürzősen visszahívják Beogradba. A külügyminiszter helyett Balejkovics párisi jogoszláv követ fogja a jogoszláv delegációt a békekonferencián vezetni.

Konstantinápolyi jelentés szerint ott a békekonferenciával kapcsolatban nagy pesszimizmus uralkodik. Reuf bég kijelentette, hogy Lausanneban addig semmi olyan nem történt, ami megfelelné a török javaslatoknak.

Nagyjelentőségű eseménynek tartják politikai körökben, hogy a szövetségesek megbízottai hosszas vonakodás után elismerték a konstantinápolyi török rendőrség régi jogait.

Ezzel a szövetségesek hatásköré csúszán az idegenek védelmére szorítkoznak.

Az angorai nemzetgyűlés több

— A novisadi Makkabi Sport Egyesület zeneestélye. Novisadról jelentik: A novisadi Jüda Makkabi Sport Egyesület december hó 2-án, szombaton este, a Sloboda-szálloda termében (tízecel egybélitött zeneestélyt rendezett. A közönség a nagy termet egészen megtöltötte. A műsor kiemelkedő számai: **Groszmann** Laura énekszáma, **Mährer** Simon hevedő-szólója és a Jüda Makkabi szimfonikus zenekarának zeneestélyi voltak. A zenekart Mährer Simon egyesületi karnagy tanította be hivatalos szakértelemmel és a zenekar tökéletes művészettel adott elő egy részletet a Sevillai horboly operából. Ertesüléstünk szerint a közelgő műkedvelő zenekar-együttes még a szezon folyamán meglátogatja a nagyobb vajdasági városokat és hangversenyeket fog adni. Az estély sikeréhez hozzájárultak Mährer Simon, Rosenbaum Sándor, déccs és újszékret zongorakíséretükkel.

— Az Etna kitörése. Rómából jelentik: Az Etna több, kisebb kitörés után, robbanásszerű moraj kíséretében hatalmasan kitört. A láva a hegy lejtőit előntötte. A lakosság pánicszerűen menekült. Ideérkezett hírek szerint a Stomboli tűzhányó is láborog.

— Az új egyiptomi kormány. Londonból jelentik: Kairói jelentés szerint az új kormány megalakult. Nessim pasha lett a miniszterelnök és Mahmud Fakry pasha a külügyminiszter.

— Kedvezőtlenül itélik meg a magyar-csehszlovák árucseretorgalmi tárgyalást. Budapestről jelentik: A csehszlovák kormány megbízottai megérkeztek Budapestre és megkezdődtek a tanácskozások a magyar-csehszlovák árucseretorgalomra vonatkozó egyezményről. Az új szerződést a már megkötött kiegészítő szerződésbe illesztik bele. Az árucseretorgalmi szerződés csak ideiglenes időtartamra fog szólni és igen szűk keretek között mozog. Beavatott gazdasági körök nem nagyon optimiztikusan itélik meg a tárgyalás várható eredményét.

— Erős hideg Vrsacén. Vrsacéjelenlétes szerint ott szerdán reggel 14 fok hideget mutatott a hőmérő nulla fölére. A korán bedőlőt tél annál jobban sújtja a vrsacékat, mert eddig még nincs a város megfelelően fűvel ellátva.

— A zagrebi újságíró-szektó közgyűlése. Zagreből jelentik: Szombaton tartotta a zagrebi újságíró-szektó tisztújító közgyűlést, amelyen az új újságíró a következőképpen alakult meg: elnök Kovácsics, alelnök: Lakatos Turkal, titkár: Brozovics, pénztáros: Saffranak. Valamennyi megválasztott demokrata. Az újságírói a liberálisok, kommunisták, blokkisták és a Sloboda Tribuna-pártiak tisztelettel kivonultak, mivel az általuk ajánlott listát nem akarták egyhangulag elfogadni. Távozásuk után megállapították, hogy meg van az alapszabályszerű kvórum és így megjelölték a választásokat. A kivonult ellenzék listáján különben szintén helyet foglaltak a megválasztottak, az ellenzék csupán az alelnöki tisztségre és a választmányba akarta saját íveit bejutatni. A szavazás egybélit teljesen alapszabályszerűen történt meg, mert az alapszabályok értelmében, ha csak egy tag kívánja is, el kell rendelni a titkos szavazást és nem lehet közfelhívással választani.

— Olasz vendégek a magyar Külügyi Társaságban. Budapestől jelentik: A Külügyi Társaság Bezeney Albert elnökletével ülést tartott, amelyen megjelentek Fuhó Szabics és Roman olasz képviselők, akik Olaszország belső helyzetéről tartottak előadást. Az olasz vendégek az ülés után Talm-Tóvroszra utaztak a szombathelyi megállóhelyre véget.

— Veszélyesben halt meg egy öregasszony. Novisadról jelentik: Mresin Jelena 75 éves Grk-i, szerbnyelvi illetőségű parasztnő asszony már egy héttel ezelőtt megharapta egy veszett kutya. Az öregasszony hozzátartozói azonban csak most szállították Novisadra, a Pastern-intézetbe, amikor már kitört ráta a veszély. Azonban már későn, mert az öregasszony a novisadi pályaudvarról a kórházba való szállítása közben meghalt.

— A beckerói Szokol Egyesület Kulturpalotát épít. Beckeréről jelentik: A Szokol Egyesületnek nagyszabású tervet vannak. Az egyesület elnöke Voljac Mihovij kijelentette, hogy Kulturpalota építést tervezik, amelybe nagy és modern berendezést tomaternat rendeznek be és helyet talál majd a Kulturpalotában minden kulturális intézmény, valamint rendszeres felosztott színpadot is építenek, koncert teremmel. Az építési költségre nagyobb hitelt vesznek igénybe az Uprava Fondovától.

— A pincébe zuhant. Novisadról jelentik: Sűprányi Anna 18 éves leány szombaton este hét óra tájban a Wilsonova-tér 4. szám alatti Adamovics-palota kapujában nem vette észre, hogy a pince-nyílás nyitva van és így lezuhant a pincébe. Súlyos sérüléseket szenvedett és a Brzovskij-szematóriumba szállították. A rendőrség megindította az eljárást az ügyben és a súlyosan megsérült leány kártérítési pert indít a palota tulajdonosa ellen.

— Novisad védekezése a tüzesetek ellen. Novisadról jelentik: A gyakorlati tüzesetek miatt, amelyeknek lokalizálása a tűzoltóság hiányos felszerelése és vízhiány miatt, állandó művészedelmekkel fenyegette a várost, urra bírta a városi tanácsot, hogy sürgősen végrehajtassa a tűzoltóság átszerveését. A város husz állandó tűzoltót alkalmaz, amelyeknek költségét pótdadók fedezik, a pótdadók gyárak, ipartelepek és biztosított intézetek fogják fizetni. Intézkedés történt, hogy a bevasárolt tüzoltó felszerelések január 1-ig Novisadon lesznek. A város hat kutat furat, amelyekből három motor fog hajtani. A kutakat hidvámokkal fogják ellátni.

Itó a világhírű fogaszta. A fog- és szájalpolásra a legideálisabb szer. Kapható mindenütt.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvos és technikai műtermelényei berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogszerűt magát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alkotja, a bécsi fogászati egyetem elnöke volt főnöke volt. Rendel: d. e. 9-12 óráig d. u. 2-5 óráig. Uradja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4-52.

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Beteggyógyászati rendelés. Férfi és női nemű betegcsoport modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8-11. és d. u. 3-5 óráig. Subotica, Cara Dušana-ut. 6. (Vass Adámmal szemben.) Telefon: 695.

Az Adria Általános Biztosító R.-T. Beograd subotici és bácskai főnökség-vezetésével, vezetésével Pogány Dező és Kutvanski Slavko igazgató urakat bízza meg.

Keresményi ajándék eredeti művészi képeket vehyon Bahaz Árpádnál, a **Bács-megyeyi Napló** illusztrátoránál, Szegedinski put 127. Műterem.

Pályázati hírdetmény.

A subotici író, költőiség nem anyagi ösztönnyel kerül, a saját autonómiajái által tartozó hasznosítási jog három évre leendő bérbeadásra ezenal pályázatot hirdet. A pályázati határidő 1923 december 31-ka déli 12 óráig. Azonalt beckerő pályázatok figyelembe nem vőtenek. Csakias lepeceztelt ajánlatok fogadhatatlanok. Subotica, 1922. évi december hó 1-én. Az előírásokról.

dec. 4-től dec. 6-ig
HÉTFOHÉSZERDÉIG

KÖRZŐ

Egy magányos sir

dramma 6 felvonásban

Főszerepben: **Mia May, Albert Steinrück és Courad Veldt.**

dec. 4-től dec. 6-ig
HÉTFOHÉSZERDÉIG

Lifka

Az ördögimádók

dramma 5 felvonásban

Főszerepben: **Carl de Vogt és Clary Lotte**

Viseljen sok előnye miatti PALMA

kaucsuks cipő-sarkok és cipő-lalpal

VADÁSZFEGYVEREK

1000 főszer. tüskények és vadászati tüskék leg-olcsóbban kaphatók!

HAAS KÁROLY UTÓDA első subotici pusztaműves Paja Kulandzicova utica 11.

KÉSZLET: fegyver, pisztoly, revolver, fegyvergyanászati munkák, berendezés, gépmunkák, pontosság és szakszerűség. Igazgató: — Vitarogyore lezrendezeti jertő máhaly

GILETTE

és mindennemű éhborotváló készletet felelősség mellett a legújabb rendszerű motorikus úszárra berendezett gépen egy díszített azonnal újja készülrők.

DEUTSCH IZIDOR OPTIKUS SUBOTICA.

Változó rendeltetésű órák a kessket ajánlott levébe beküldés!

Liquorok
Cukorkák
Tearumok
Málnaszörp
Sütemények
Szaloncukorka
Teasütemények

Torták (rendelésre)
Zimányi különlegességek

a legjobb minőségben és legszebb kivitelben nagy választékban kaphatók!

ZIMÁNYI

CUKRÁSZDÁBAN SUBOTICA

Jelašicova utica 8.
Telefon 208.

Tortarendelésre kiudazra házhoz szállítatnak!

TRIPALI KÖSZENET

üveg és ipari előtáró, különböző szaraz vállalati fúszerek, leendő 8 rabos meszet, berúni portland cementtel wagnonitokban átal!

RÉVAI ADOLF SUBOTICA

Telefon 651.

Kalász Crém

Készíté

PINTER FERENC SZENT JÓZSEF

gyógyszer a nagytemplom mellett. 6659

DIAMANT

Pétker ügyelet "DIAMANT" a Hauer & Szoboska gyáról! Wien-Budapest, eddeli minőségben, újra kapható a vendégek üdvözlésére! Jogaolaviz emmára

Edvard Dužane, Zagreb

Lorant Strosselrova ul. 10.

KÖNYVTÁR ELADÓ.

Értékesíté a kiadóhivatalt ad. 8193

Műlábak, műkezek,

egyenestartó fűzők készítése és javító műhelye

Senonórum Subotica,
Pašičeva 5. Telefon 275.

NAGY RAKTÁR!

Varrógépek, barkaros cipészgépek és kerékpárokban.

Varrógép és kerékpár alkatrészek legolcsóbb áron kaphatók. Vizsonteladók-nak nagy árcsökkenténi javításokat pontban és gyorsan eszközözik műhelyemben.

ADOLF STERN
Subotica, Jelašicova u. 4

Apróhirdetések

ARANYAT, BRILLIANT, drágaköveket legolcsóbb árban veszek. Órákat és ékszereket legolcsóbb árban javítok és legolcsóbban árusítok! **Friedmann Dező** óras és ékszerész Subotica, Alexandrova ul. Állami tisztviselőknak javításoknál 20 százalékos engedély. 6086

Tyukcsymbalsam kúrta a legmakacsabb tyukcsimet és bürüményedést a legolcsóbb időn belül. Kapu 10 Hús gyógt rban, fű-6 távat szon ben. 8626

Keresztény tanító, a zongorán tud és szerb nyelvben perket, szállása előkelő uri hához azonnali felépésre kerestetik. Ajánlatok e lap kiadóhivatálába köretnek. 8766

Gyöződők meg, hogy félárban vásárolhat leg-újabb Modell-kalapotat Mme Paulinénál, Sombor. Órási rakományt kiárust. 8769

Takarítónői egész napra keres a Korona gyógy-szerár, városár-ünet. Száder len és noje nevre s órá uticéi — vasárnap délelőti elvezett a Aleksandrova uticától a Barátok templomát. Becsületess megálla íd jutalom el. Készen állja le Pallas hirdetés roddra Jelašicova utica 9. 837.